

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

In quam multiplici sint genere, qui à Domino vocantur, Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

Et ait Dominus seruo: Exi in vicos, & sepes, & compelle intrare, vt impleatur domus mea.

Mittitur hic chorus prædicatorum ad populum gentiliū, populum sine lege, rudem, & inciuilem: ideo ad sepes, & vicos ire iubetur, & eos compellere, hoc est, rationabili persuasione inducere, vt intrare ad cœnam dominicam consentiant. Compellere debent prædicatores populum ad salutaria, quomodo Apostolus ad quendam horum ait: *Prædica verbum in ista opportuna, importuna, argue, increpa, obsecra in omni patientia.* Compelluntur autem, non quia nolentes intrant, sed quia eorum mutatur voluntas, Deo ad hoc media debita ordinante, vt velint iam quod ante noluerunt. Per infirmitates enim & aduersitates illos plerumque inducit, vt salutaribus monitis assentiant.

Dico autem vobis, quod nemo virorum illorum qui vocati sunt, gustabit cœnam meam.

Per ingratitude[m] indigni cœnæ cœlestis facti sunt, quorū vocati venire noluerunt. Quamobrem postea cum libenter etiam intrare vulerint, non poterunt. Obseruemus igitur filij charissimi vocationem nostram, & in omnibus quæ nobis accidunt, aduertamus quare nobis hæc miserit Deus: quæ sit e[us] voluntas eius beneplacens, & perfecta, vt hanc non negligamus, præstante Domino nostro Iesu Christo, qui est benedictus in sæcula, Amen.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

In quam multiplici sint genere, qui à Domino vocantur.

Homo quidam fecit cœnam magnam & vocauit multos. Lucæ XIII. Hæc est illa cœna, quam suo nobis sanguine præparauit Dominus & redemptor noster Iesus Christus, in cruce pro nobis moriens. Ibi enim pro nobis occisus est vitulus saginatus, in conuiuium nobis paratus, in spirituale[m] cœnam præsentis vitæ, qua introduceremur in cœnam cœlestem. Hæc ad passionem iturus, discipulis quoque suis promiserat, dicens: *Vos estis, qui permanistis mecum in tentationibus meis. Et ego dispono vobis regnum, vt edatis & bibatis super mensam meam.* Et iterum: *Volo parare vobis locum, &c.* De hac cœna quoque loquitur, vbi dicit: *Beati sunt serui illi, quos cum venerit Dominus, inuenit vigilantes. Amen dico vobis, quod præcinget se, & faciet eos discumbere, & transiens ministrabit illis.* Vt igitur breuiter dicam filij, cœna hæc vita est æterna, qua omnes electi epulantur, requiescunt quæ à laboribus suis, pleni gaudio, quiete, ac felicitate perpetua. Hæc autem cœna, hoc cœlestis conuiuium, vt Augustinus ait, duobus instauratur ferculis, in absentia scilicet omnium mali, & in affluentia omnis boni. Quæ fercula iuxta diui Bernardi sententiam, tam magna sunt, vt mensurari non possint, tam longa, vt non possint terminari, tam multa, vt non valeant numerari, tam preciosa, vt non possint æstimari. Id enim quod promittit Deus, vt verbis vtat Augustini, fide non capitur, spe non attingitur, charitate non comprehenditur, desideria & vota transcendit, acquiri potest, æstimari non potest. Illud enim est fo-

2. Tim. 4.

Compellere intrare quid sit.

Rom. 12.

Ioan. 19.

Lucæ 22.

Ioan. 14.

Lucæ 12.

Cœna Dei quæ sit. Apocal. 14.

Augustin. Fercula duo cœnæ Dei quæ sint. Bernard.

Augustin.

sum, verum & summum bonum, quod non de creatura, sed de creatore concipitur. Quod cum acceperis, nemo tollet à te, cui comparata omnis aliunde iucunditas meror est, omne decorum scedum est, omne postremo quod delictare potest, molestum est. Ad hanc cœnam vocauit generaliter omnes, qui neminem vult perire: singulariter autem multos, eos scilicet, quibus singularia dona, singulariaque contulit beneficia, atque auxilia ad salutem. Beati igitur qui ad cœnam hanc nuptiarum agni vocati sunt, beatiores qui perueniunt, miserimi planè qui venire renuunt. Sunt enim qui excusare se in Euangelio narrantur, quorum excusatio nulla est alia, nisi quod temporalia præferunt cœlestibus. Debet itaque Christianus omnis vocationem suam intelligere, debet quæcunque sibi eueniunt, de manu Dei suscipere, Deo quod ad salutem sibi hæc miserit, credere, sub ipsius potenti se humiliare manu, atque iuxta vocationem suam Dominum sequi. Certissimum igitur fili tibi hoc sit, si Deo cupias seruire, si eius mandata & beneplacita facere, te securè, fideliterque de eius manu accipere, quicquid tibi miserit ille, quicquid super te venire permiserit, quicquid dederit, quicquid subtraxeritve, siue consoletur, siue affligat, siue te attrahere, siue projicere videatur: tu modo illi confide, & quod tibi euenierit, de manu illius accipe. Vide præterea & expende, quid tibi boni ex hoc possis procurare. Quicquid enim tibi à Domino mittitur, in salutem tuam mittitur. Tu modo eo sic vtere, vt saluti tibi sit quod tibi missum est. Nec tuum est discutere, per quem tibi Dominus mittat, aut afflictionem, aut consolationem, sed mittentis tu inspicere auctoritatem & prouidentiam, attende charitatem, & discas quid ex illo quod euenit tibi, sit lucrandum, Hoc enim modo efficias, vt tentationes quoque & pericula omnia te vocent atque trahant ad Deum, quæ alioqui à Deo videbantur retrahere. Obserua tamen quod ad hanc cœnam intrare te oportet cum veste nuptiali. Quæ vestis sit nuptialis, nemini puto non esse notum, nempe charitatem. Sine hac enim, ne martyrium quidem prodesse potest ad salutem. *Hæc est autem*, inquit, in epistola Ioannes, *charitas Dei, vt mandata eius custodiamus. Qui autè seruat mandata eius, vt idem dicit, in illo manet, & ipse in eo. Christus quoque: Si diligitis, inquit, me, mandata mea seruate. Deum enim diligere conuincitur, quisquis eius non seruat mandata. Non igitur diligamus linguam tantum, sed opere & veritate. Qui enim facit se diligere Deum, nec mandata eius obseruat, mendax est. Eam ob rem quum diues quidam Christum interrogasset, quid sibi foret faciendum, vt vitam possit ingredi æternam, hoc est, vt cœnæ illius sempiternæ fieret particeps, quid audiuit? Profecto hoc tantum: *Si vis ad vitam ingredi, serua mandata Dei.* Scimus nisi Christi redemptione nobis non patere ianuam regni cœlestis. Scimus quoque Dei mandata nobis esse tradita, non vt eadem duntaxat sciamus, sed vt faciamus etiam: *Non enim auduores legis, sed factores legis iustificabuntur apud Deum.* Et nisi Dei obedierimus mandatis, extra statum nos constituis salutis. Itaque Christi sanguinis redemptione nobis parata, cum nihil restet nobis aliud necessarium quo saluemur, hoc est, quod à morte transeamus ad vitam, nisi vt seruemus mandata Dei (quæ seruantes non peccabimus aliquando) cur circa alia inania, & infructuosa tam multa occupamur? Quare non omnem nauamus operam, quare*

MMM. 4. omni

1. Pet. 3.

Apocal. 19.

1. Pet. 5.

Euenientia
cuncta de ma-
nu Dei susci-
pienda.Matth. 2.
Vestis nupti-
alis habenda
quæ.

1. Ioan. 3.

1. Ioan. 3.

1. Ioan. 14.

1. Ioan. 3.

1. Ioan. 4.

Matth. 19.

Rom. 2.

1. Ioan. 7.

Mandata Dei
seruantibus,
quanta beati-
tudo promif-
sa fit.
Pfal. 33.

omni vigilantia non sumus solliciti, quomodo Dei perficiamus præcepta? Mandata enim Dei seruare, sanitas animæ est. Mandata Dei seruare, ad dies felicissimos perducit. Quis enim vestrum est filij, qui non diligit dies bonos, & vitam longam? Adhuc semel interrogo: Quis vestrum est, qui non diligit dies beatos, beatos dies dico, vbi nulla est tristitia, nullus timor, nulla offensus, vbi pax, gaudium, & securitas) & vitam, non dico longam, sed sempiternam? Neminem profecto scio, qui hanc non velit, qui non optet, aut qui pro hac non precetur: quandoquidem omnium laborum nostrorum est finis vita beata. Enumera iam hominum negotiatorum, militum, scholasticorum labores & incommoda. Quos si interrogauero, quare hæc faciunt: respondent se hæc pati, vt dies aliquando bonos, & vitam obtineant quietam. Attendite filij, si labores hic magni assumuntur propter quietem aliquando perfrundam, non diu duraturam, quanti sunt labores tolerandi propter dies bonos, & quietam vitam, imo propter felicem & beatam nunquam finiendam?

Luce 14.
Math. 23.
Luce 14.

Ad cœnam
Dei vocato-
rum genus
triplex.

Referuntur autem in Euangelio in triplici genere homines ad cœnam vocati. Quidam enim vocati sunt, sed non venerunt. Quidam vocati veniunt. Tertij compelluntur vt intrent. Primi qui vocantur & non veniunt, sunt hi, qui in triplici quoque ordine hic enumerantur, quemadmodum in epistola sua Ioannes eos insinuat, in tribus peccatis vniuersa vitia comprehendens, cum dicit: *Omne quod est in mundo, aut est concupiscentia carnis, aut est concupiscentia oculorum, aut superbia vitæ.* Sic Christus tres hic narrat vocatos, qui noluerunt venire, superbum scilicet & curiosum, seu auarum & luxuriosum. Ad hæc enim tria genera peccatorum alia quæcunque reducuntur. Neque enim hi soli non veniunt ad cœnam Domini, sed non veniunt etiam alij peccatores in peccatis perseverantes. Non enim mentitur Apostolus vbi Corinthijs scribens, dicit: *Nolite errare. Neque enim fornicarij, neque idolis seruientes, neque adulteri, neque molles, neque masculorum conubitores, neque fures, neque auari, neque ebriosi* (estne hoc etiam peccatum, hodie filij esse ebriosum? neque mala dici, neque raptatores regnum Dei possidebunt. Ad Galatas quoque scribens *Maledicta inquit, sunt opera carnis, quæ sunt: fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria, idolorum seruitus, veneficia, inimicitie, contentiones, emulationes iræ, rixæ, dissensiones, sectæ, inuidia, homicidia, ebrietates, comestiones, & his similia, quæ prædicto vobis, sicut prædixi, quoniam qui talia agant, regnum Dei non consequentur.* Itaque hi omnes licet vocati, non tamen intrant (si ita inuenti fuerint) ad cælestem cœnam, hoc est, ad æternam beatitudinem.

1. Ioan. 2.

1. Cor. 6.

Galat. 5.

1. Cor. 1.

Secundi qui vocantur & veniunt, sunt pauperes, quo verum apparet quod Apostolus dixit: *Infirmam mundi elegit Deus quo confundat fortia.* Diuites enim & potenter, docti ac sapientes mundi, cum habeant vnde in hoc mundo florent, vt pote ceteris præstantiores, superbiunt, & parum de cœna futura vitæ cogitant, præsentibus contenti. Magis enim eos præsentis temporis opes, lætitiæ & honores consolantur, quam spes futurorum. Adeo enim his quæ vident, inhiant, vt ad futura, quæ à prædicatoribus sanctis prædicantur, vix aduertant. Pauperes verò quo maioribus calamitatibus premuntur, eo humiliores fiunt. Aequè igitur peccatores intelligi possunt & qui vocati veniunt, & qui venire contemnunt. Sed hi peccatores sunt superbi,

perbi, qui seipfos ignorant, elati & magis in oculis suis, & ideo sui vocati-
 onem contempnunt. Illi vero, quia seipfos peccatores esse cognoscunt, sunt
 humiles & veniunt. Peccatores itaque superbi respiciuntur, humiles eligun-
 tur. Hi autem qui vocati veniunt, hic in quadruplici ponuntur differentia. **Lucæ 14.**
 Siquidem nominantur hic pauperes, cæci, debiles & claudi. Pauperes sunt,
 qui nihil à se præter peccata habere cognoscunt, in oculis suis vacui virtu-
 tibus, inopes gratiæ de suis viribus non præsumunt. Hi itaque quia humi-
 les sunt, ad Dei cœnam idonei introducuntur. Debiles sunt, qui ex timore,
 vt Petrus, & fragilitate delinquant. Sunt quidam voluntatis plerumq; bo-
 ne, sed non adeo fortes, quin turbine tentationum accedente vacillent, aut
 succumbant. Hi quoque suam agnoscunt fragilitatem, dum ad Dominum
 clamant, & in adiutorio habitant altissimi, mox resurgunt, & ad cœnam
 veniunt. Tertij sunt cæci, qui per ignorantiam peccant. Inter quos se Pau-
 lus constituit, dum Timotheo scribit, se aliquando fuisse persecutorem,
 blasphemum & contumeliosum. Sed ideo, inquit, misericordiam eõe. ut us sum,
 quia ignorans feci in incredulitate. Quarto loco nominantur claudi, id est, clau-
 dicantes. Vellent hi quidem saluari, sed à delictis se continere nō possunt,
 quia amor priuatus in eis nimius est, nec sibi vim possunt inferre quemad-
 modum scriptum est: *Regnum calorū vim patitur, & violenti rapiunt illud.*
 Tertij sunt, qui compulsi veniunt. Felix, inquit Augustinus, necessitas, quæ
 ad meliora compellit. Et Seneca: Infirmiū meæ gratias ago, quæ coegit
 me non posse, quæ non debeo velle. Hi itaque compelluntur intrare, qui-
 bus amaritudines aduersitatesq; Dominus mittit, propter quas illis, aut
 peccare non libet, aut ex illis, vt non etiam possint, impedimentum ob-
 stat. Itaque in hoc genere intelliguntur hi, qui peccare quidem volunt,
 sed aduersitatibus impediuntur. Vnde contingit sæpenumero, vt in se re-
 deant, & malitiam suam arguant, & corrigant. Proinde in Osee peccatrix
 anima introducit, fornicatura à Deo suo, dicens: *Vadam post amatores me-
 os, qui dant mihi panes meos, & aquas meas, & lanam meam, & linum meum, oleum
 meum, & potum meum.* Cui Dominus respondens, Propter hæc, inquit, *sepia-
 m vias tuas spinis, & sepiam eam maceria.* hoc est, ego circundabo te necessitatibus,
 & concludam angustijs & calamitatibus, vt ad iniquitatem tibi, tamen ve-
 lis malum agere, via non pateat. Propterea sequitur: *Et semitas suas non in-
 ueniet.* Et sequitur *amatores suos, & non apprehendet eos, & queret eos, & non in-
 ueniet.* Sed quid, inquis, prodest illi vias habere à Deo sibi conclusas, nec ad
 amatores, cum quibus fornicaretur, posse venire, quamdiu prauitas in ani-
 mo dominatur, nec malitia fuerit correctæ voluntatis? Ad hoc, inquam, il-
 li prodest, vt videns etiam in malis suis, qualem optat, se non habere felici-
 tatem, tandem respiscat, tandem det illi vexatio intellectam, tandem
 sentiat se à suis delectationibus derelictam, dum etiam viro suo, hoc est,
 sponso suo Domino Deo est destituta, cuius amore deberet foueri, custodia
 protegi, & vigilantia gubernari. Hunc verò, quia iam reliquit, etiam se sen-
 tur derelictam, & iucunditate peccati carens (quam quæsierat) calamitatibus
 verò infeliciter præssa, nusquam, id est, neque à Deo, neque à mundo inue-
 nit consolationem. A mundi enim consolatione animam illam excludit
 miseria & calamitas, à diuina peccatum, seu inquinatam conscientiam. Redi-

Esaie 5.

Pauperes qui-
am sint vo-
cati.

Math. 23.

Marc. 4.

Lucæ 14.

Debiles vo-
cati qui sint.

Psal. 119.

& 90.

Cæci vocati
qui.

Timoth. 1.

Claudi quibus
sint vocati.

Math. 23.

Augustin.

Seneca.

Necessitas

felix quæ.

Osee 2.

Osee 2.

Esaie 5.

Osee 2.

ens igitur in seipfam suam plangit infelicitatem, suam insipientiam, suam ingratitudinem & malitiam. Porro de sponsi bonitate confidens, redire ad illum decernit, dicens: *Vadam & reuertar ad virum meum priorem, quia bene mihi erat tunc, magis quam nunc.* Videsne quomodo per hoc, quod viam eius Deus spinis sepiuit, per hoc quod ea, in quibus delectari solebat, amaritudinibus repleuit, quod post concupiscentias suas eam abire non finit, quod eam delinquere volentem virga corripuit, quod in chamo & frano maxillam eius constrinxit, illam ad sui cognitionem, ad respicientiamq; reduxit? Vides iam quod absque vi illata, seruata animi libertate hæc anima immutata est, & quæ in via erat perditionis ac inferni, ad Deum redire compulsa est?

Eccle. 18.
Psalm. 37.

Similem quoque parabolam habemus Euangelicam de filio prodigo, qui à patre suo patrimonio accepto, in regionem profectus longinquam, totum hoc quod accepit, in meretricios turpesq; ac superfluos vsus profudit. Cum itaque consumptis omnibus, iam non solum quod luxui, verum quod necessitati etiam opus esset, non haberet, cuidam ciui adhaesit, seruiens illi in custodiendis porcis. Vbi ingrauescente fame ad tantam est inopiam tandem redactus, vt de siliquis porcorum ventrem cuperet reficere esuriertem, sed nemo illi dabat. Fames igitur & calamitas quam patiebatur, illum in se reduxit, vt videret insipientiam suam atque suum cognosceret errorem.

Lucæ 15.

Quocirca in se reuersus dixit, *Quanti mercen. vij. bundant in domo patris mei panibus, ego autem hic fame pereo? Surgam igitur & ibo ad patrem meum, & dicam ei: Pater peccavi in celum & coram te. iam non sum dignus vocari filius tuus, sed fac me sicut vnum de mercenarijs tuis.* Vides quid illi profuerit fames & calamitas? Nunquid enim scelerum suorum, dum sumptus ad huc ad peccandum patrimonium suppeditare, illum pœnituit? Num ad patrem tunc sibi redeundum statuit? Minimè. Caterum vbi nihil ei non defuit, vbi miseriam expertus est, vbi infelix hic esse cepit, pœnitens ad patrem salubri consilio statuit redire. Occasiones igitur dum diuina misericordia nos conuertendi quærit, dum per multa occurrentia vel aduersa vel iucunda ex nolentibus, nos (salua nostra libertate arbitrij) volentes facit, dicitur compellere nos intrare. Beati qui sic compelluntur, vt velint. Huiusmodi enim compulsio, non violentia, aut coactio est, sed introductio, & blanda, felixq; mutatio. Quam nobis Dominus noster Iesus Christus largiatur, qui est in secula benedictus, Amen.

Compelli intrare quinam dicantur.

Lucæ 4.

DOMINICA III. POST DOMINICAM S.
Trinitatis, Epistola, I. Petri V.

Miliamini sub potenti manu Dei, vt vos exaltet in tempore visitationis. Omnem sollicitudinem vestram proyicientes in eum, quoniam ipsa cura est de vobis. Sobrii estote & vigilate, quia aduersarius vester diabolus tanquã leo rugiens circumsistit, querens quem deuoret. Cui resistite fortes in fide, scientes eandem passionem ei, que in mundo est, vestra fraternitati fieri. Deus autem omnis gratia, qui vocauit nos in æternam suam gloriam, in Christo Iesu modicum passum esse perficit